

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ארבעה עשר

היכל
ששי

מאמר
**ועשו ארון
עצי שיטים**

— תרל"א —

— • —

מאת
כ"ק אדמו"ר

אור עולם נור ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שמואל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מבוך גוכתי"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וארבע לבריאה

מאה ושנים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

לעילוי נשמת

הרה"ת עוסק בצ"צ וכו'

ר' יעקב משה הכהן ז"ל

בהרה"ח ר' מאיר ישראל איסר הכהן ז"ל

פרידמאן

נפטר יו"ד ניסן, ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי משפחתו שיחיו

עלמא למיטרא בענין מה שרצה משה לכנוס לארץ היינו שרצה להנחיל לישראל שיהי' עבודתם בבחי' מלמעלמ"ט כו' ושזהו ענין וחיי עולם שמברכין על התורה, ולכן רשב"י שהי' תורתו אומנתו כשדרש דרוש ע"פ הנה מה טוב ומה נעים שבת אחי' גם יחד ירדו גשמי', הרי השפיע הגשם מלמעלמ"ט ע"י לימוד תורתו שזהו מדריגת משה, שלכן רצה לכנוס לארץ להמשיך הכח בכל ישראל כן, ולא פעל זה כ"א לראות מרחוק, וע"י הראי' מרחוק פעל שמי שתורתו אומנתו יהי' יכול בלימוד תורתו להמשיך כן כו'. ומאחר שע"י לימוד התורה בבחי' תורתו אומנתו יכול להמשיך כמו משה שז"ע ע"י עושי' רצוש"מ ג"כ כענין רשב"י שאמר בחד קטירא אתקטרנא בי' אחידא בי' להיטא כו', ולכן כשישראל הם במדריגה כזו נחשב מלאכתן כאילו עשאן משה הכוונה שנק' הארון על שמם להיות כי בכח תורתן יכולי' להמשיך כל ההשפעות ע"י התורה כו'. או י"ל שע"י לימוד כב"י שניהם מתכסין בלבוש א' שזהו כענין מ"ש במשה פא"פ כו' שלמעלה מבחי' פב"פ שנא' בכליות ישראל, שפי' הרמ"ז שפב"פ הוא בחי' התלבשות פנים העליון בפנים התחתון, ופא"פ הוא בחי' הארת פנים העליון עצמו כו'. או י"ל שזהו ע"ד משה קיבל תורה מסיני כן כשלומד תורה בבחי' ביטול עד שבטל לבעה"צ שזהו כאילו קבלה מסיני כו' כמו משה. או י"ל שע"י בחי' הביטול שלמעלה מהשכל שנת"ל זהו כענין ונחנו מ"ה בחי' מ"ה דחכ' שעש"ז נק' חכמה כח מ"ה ונת' בפרד"ס שתי' כח שבחכ' הוא לרמז על התיחדותה עם הבינה, ומ"ה שבת' חכ' הוא בחי' ביטולה להכתר שז"ע כבחי' הביטול שלמעלה מן החכ' שע"י ערש"מ ונמצא כי אז חשוב מלאכתן כאילו עשאן משה כו'.

ועו"ל כי הנה משה משה לא פסיק, משא"כ כל ישראל אינו דומה שורשו שלמעלה לנשמתו המלוכש בגוף שהרי אפי' באברהם אמרו אברהם אברהם פסיק טעמא כו', אמנם ע"י הביטול הרצון מכל וכל לאוא"ס ב"ה בעה"ר צ"י הגיעו כולם למדריגת משה שלא יהי' פסיק טעמא כו' ולכן חשוב מלאכתן כאילו עשאן משה כו'.

תער"ב ח"ג ע' א'קמו. סה"מ עטר"ת ס"ע תקעט ואילך. תרצ"ז ע' 273 ואילך. ד"ה פנים בפנים תרצ"ג.
 כח מ"ה . . . כח שבחכ' . . . עם הבינה . . . ומ"ה . . .
 ביטולה להכתר: ראה בארוכה המשך וככה תרל"ז פכ"ה (ע' כט). ופל"ב (ע' מג). לקמן ד"ה כי הנה יוצר הרים. המשך והחרים ד"ה משכיל לאיתן האורחי. ועוד.
 משה משה לא פסיק טעמא . . . אברהם אברהם פסיק טעמא: ראה לעיל ד"ה וכל העם. וש"נ.

שרצה משה ליכנס לארץ . . . להנחיל לישראל . . . בבחי' מלמעלמ"ט: ראה בכ"ז לקו"ת ואתחנן ב, סע"ג ואילך. ג. ג. ואילך. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תכג. [ובהנסמן שם בתחילת המאמר].
 שע"י לימוד כב"י שניהם מתכסין בלבוש א': ראה לקו"ת אחרי כו, ב. אה"ת נ"ד (כרך ב) ע' תתקב. סה"מ תרל"ג ח"א ע' קיא.
 פא"פ כו' שלמעלה מבחי' פב"פ . . . שפי' הרמ"ז: ראה אה"ת ואתחנן ע' קצב ואילך. [ונדפס עוה"פ שם (כרך ה) ע' ב' ואילך]. המשך

MAAMMAR

VOSU OROIN ATZEI SHITIM—5631

Copyright © 2004 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

שיומשך בבחי' הרצון פרטי ואז תופס מקום תומ"צ וממילא עי"ז מקשרין בחי' תורה לבחי' אוא"ס שלמעלה מבחי' התורה.

דהנה כתי' ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ונודע כי אוא"ס ב"ה הוא למעלה מבחי' אדם, ונודע ג"כ כי התורה הוא בחי' אדם כמ"ש זאת התורה אדם, שכלול מג' קווין שהם בחי' תורה ועבודה וגמ"ח, גמ"ח קו הימין, עבודה קו השמאל, ותורה קו האמצעי, שכ"ז הוא בחי' אדם. ובכדי להעלות התורה ולקשרה באוא"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם, כי לא אדם הוא, זהו עי" ישראל שהם בני אברהם יצחק ויעקב בחי' האבות הן הן המרכבה, וירושה זו היא לנו מאבותינו התשוקה והצמאון להבטל ולהכלל באוא"ס ב"ה ממש, וניתן לנו כח זה במ"ת שאנו נעלה וננשא את בחי' אדם ג' קווין בחי' אדם לבחי' כי לא אדם הוא, ובנו ועי" יומשך גילוי אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' אדם בעסק תורתנו ועבודתנו בקיום המצות שהם בבחי' אדם. וזהו אנכי ה' אלקיך שבחי' אנכי מי שאנכי נמשך להיות אלקיך אלקי' שלך, רק זהו עי" צמצום דש' הוי' כו', כמ"ש כ"ז בת"א בד"ה זכור את יום השבת בפ' יתרו, דרוש השני. ונמצא כי מובן מארז"ל שדוקא בזמן שישראל עושי' רצושי"מ כנ"ל שע"י ביטולם ממשיכי' להיות לו רצון פרטי ואז נק' הארון שבו לוחות העדות מקור כל התורה נק' על שמן ועשו ארון עצי שיטי' שישראל הם העושי' הארון אשר בו לוחות העדות מקור כל התורה, ובזמן שאין עושי' רצושי"מ נא' ועשית שמשה הוא העושה כו'.

אמנם הנה כ"ז הוא לפי' הפשוט שבגמ' הנ"ל, אכן לפי' המהרש"א בח"א שכאשר עושי' רצושי"מ שוה מלאכתן כאילו עשאן משה, והיינו כי משה ה' בחי' ד"ע, ולכן בלעם לעו"ז דמשה, שבאו"ה קם, נא' בו ויודע דעת עליון, ועי" בחי' התורה עם ביטול זהו בחי' תשוב ה' עילאה לגבי יו"ד, ולכן כמו שד"ע דמשה מחבר חו"ב כן עי" לימוד התורה לשמה, מה להלן באימה וביראה אף כאן באימה וביראה, מקשרין ומחברין י"ה והרי שוה מלאכתן למלאכת משה היינו בחי' עבודת משה, ומה שתלו זה בענין עושי' רצושי"מ היינו כנ"ל שע"י העבודה דנשי' מתקשר התורה לבחי' אוא"ס שהוא בבחי' כי לא אדם הוא כו', ועי"ז נמשך מאוא"ס שלא אדם בבחי' התורה שנק' אדם כו', ולכן נק' התורה בסש"ב בשם תשובה שהוא בחי' תשוב ה' לגבי יו"ד רק שזהו מלמעלמ"ט ולא כמדריגת התפילה שהיא מלמטלמ"ע כו' כי כל עיקר מעלת התורה הוא מלמעלמ"ט, ועי' בד"ה זימנא חדא הוי צריכא

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב הבעל"ט, יום ההסתלקות-הילולא של כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע – אביו של נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

– אשר בשנה זו ימלאו ששים שנה מיום ההסתלקות-הילולא שלו בשנת תש"ד.

הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „ועשו ארון עצי שיטים" מאת כ"ק אדמו"ר מהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע משנת תרל"א. – המבאר את ההפרש בין הפסוק בפרשת השבוע (עקב י, א) „ועשית לך ארון עץ" ובין הפסוק בפרשת תרומה (כה, י) „ועשו ארון עצי שיטים".

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מגוף כתי"ק, והוא תדפיס מ„ספר המאמרים תרל"א" חלק א' שנמצא בדפוס.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים באו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים – נערכו עי" הרה"ת ר' יהונתן דוד שי' (בהרב"ז ע"ה) רייניץ.

מערכת „אוצר החסידים"

חמשה עשר באב, ה'תשס"ד
מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ. י.

דהנה כתי' ועל דמות הכסא דמות כמראה	ב"ג.
אדם: בהבא לקמן ראה תו"א יתרו עא, ב. [ד"ה זכור את יום השבת. – הובא בד"ה ועשו ארון באוה"ת תרומה שם].	בלעם לעו"ז דמשה: ראה אוה"ת בלק ע' תתקא. סה"מ תרכ"ט ע' רטו. ערב. המשך תעריב ח"א ע' תקמח.
ובכדי להעלות התורה: בהבא לקמן עד סוף הפיסקא ראה תו"א יתרו שם עא, סע"בג [והוא ע"פ לשון התו"א שם בשינויים והוספות].	נק' התורה בסש"ב בשם תשובה . . רק שזהו מלמעלמ"ט: ראה שעהיה"א ספ"ח (צח, ב). ופי' (צט, א).
בת"א בד"ה זכור . . ב' יתרו: שם דף עא.	בד"ה זימנא חדא: סה"מ תרכ"ט ע' רצב ואילך.

בס"ד.

ועשו ארון עצי שיטים אמתים וחצי כו' ואמה וחצי כו', וארז"ל יומא ד"ג ע"ב כתוב אחד אומר ועשית לך ארון עץ וכתוב אחד אומר ועשו ארון עצי שיטים הא כיצד כאן בזמן שישראל עושי רצונו של מקום, וכאן בזמן שאין ישראל עושי רצונו, ופי' רש"י ז"ל בזמן שישראל עושי רצונו של מקום נק' עבודה על שמם, והמהרש"א פי' בהיפך ש"ל שבזמן שעושי רצונו נחשב מלאכתו כאילו עשאן משה ובזמן שאין עושי רצונו לא נחשב מלאכתו, ונקראת על שמו כאילו עושי מלאכה בעלמא.

ולהבין זה יובן בהקדם מ"ש קדש ישראל לה' ראשית תבואתה הכתי' הוא בה' לבסוף והקרי בחולם כאילו הי' נכתב בוא"ו והיינו כי יש ב' בחי' תבואה בכלל שהוא חטה ושעורה, והם תבואת ה' ותבואת וא"ו, ה' הוא בחי' בהבראם בה"א בראם שהוא בחי' מקור כל השתלשלות העולמות שנודע שכל מקור בחי' ההשתלשלות הוא מבחי' ה' דבהבראם שהוא אתא קלילא דלית ב'י ממשא, והיינו שהכל הלב היוצא ע"י מבטא ה' היא היותר פחות ולית ב'י מששא כלל, והנה כל ביטול המלאכי הוא בבחי' זו, שע"ז אמרו ע"פ נודע בשערי' בעלה כל חד לפום

ועשו ארון עצי שיטים: המאמר מיוסד על ד"ה זה באוה"ת תרומה ע' א'תמג (סע' ג). חלק מהמאמר הוא מד"ה קדש ישראל בסה"מ תר"ל ע' רה. וע' רז ואילך.

תוכן המאמר נמצא בשינויים והוספות בד"ה זה: בסה"מ תרס"ב ע' רפד ואילך. פר"ת ע' רעא ואילך. תרפ"ז ע' קט [שם נמצא רק התחלת המאמר]. חלק מהמאמר נמצא בשינויים בד"ה שמח תשמח תר"לז (הנחה בגויכ"ק בנו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נדפסה בס' תורת שמואל דרושי חתונה ע' קפ ואילך).

לכמה מעניני המאמר ראה לעיל ד"ה או שיר [ובהנמסן שם בתחילת המאמר. לקמן ד"ה שמח תשמח] ובהנמסן שם בתחילת המאמר. וראה לעיל ד"ה קדש ישראל שהוא קיצור ורישומי דברים מהמאמר.

כתוב א' אומר ועשית לך ארון עץ וכתוב א' אומר ועשו ארון: ראה פירש"י ע"ה ועשית לך ארון עץ (עקב י, א); ולא זה הוא הארון שעשה בצלאל כו'. עיי"ש. וראה תוס' חולין צב, א ד"ה ברוך: אע"פ שהי' ארון אחר מסתמא כמו שהי' זה כך הי' זה. וראה אודות הדיעות אם הי' ארון אחד או ב' ארונות בהנמסן ע"ז בתורה שלמה תרומה כה, י (ע"פ ועשו ארון) סי' צה"ו.

והמהרש"א פי' . . . לא נחשב מלאכתו ונקראת

על שמו: כ"ה ל' המהרש"א בחדושי אגדות ליומא שם, והלשונו אינו מחזור כ"כ, ובדפוס ווילנא נדפס (עם הוספות בין חצאי ריבוע): לא נחשב מלאכתו [כאילו עשאן משה] ונקראת על שמו.

ולהבין זה יובן בהקדם מ"ש קדש ישראל לה': בהבא לקמן (עד פיסקא: והנה מזה משמע) הוא חלק (בקיצור) מד"ה קדש ישראל בסה"מ תר"ל שם ע' רה וע' רז ואילך. [ונדפס גם (בשגגה) באוה"ת פינחס ע' ריב ואילך]. ובשינויים בד"ה כי תבואו גו' ושבתה שם ע' קלג ואילך. בהבא לקמן ראה אוה"ת משפטים ע' אקעה ואילך. שם ע' אקפט. סה"מ מלוקט ח"ה ע' קעא. וראה גם תו"א שמות נד, ב. שם, סע"ג. סה"מ תרכ"ט ע' שיג.

והקרי בחולם כאילו הי' נכתב בוא"ו: בד"ה זה פר"ת מעיר ע"ז: ואינו קרי וכתוב, רק שהניקוד הוא כאילו כתוב וא"ו.

מקור בחי' ההשתלשלות . . . ה' דבהבראם . . . אתא קלילא דלית ב'י מששא: ראה בארוכה לקו"ת האינו עד, ד. אוה"ת אמור (כרך ג) ע' תתנב ואילך. וראה גם לקו"ת במדבר י, א. ועוד.

נודע בשערי' בעלה כל חד . . . לפום מאי דמשער בלבי: בהבא לקמן בפיסקא זו ראה אוה"ת שופטים ע' תתנב-ד. סה"מ תרכ"ט ע' שיש ואילך. תרפ"א ע' שב ואילך. תרצ"ט ע' 244 ואילך. וראה גם לקו"ת במדבר א, א.

שיקבלו עליהם עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות שענין הקב"ע מ"ש זהו כענין הקדמת נעשה לנשמע, שענין ביטול דנעשה מורה שנעשה כל מה שתצוה אלינו, ולא שמקבלי' על עצמם מחמת כי כבר שמעו הציויים שביכולתם לשאת, אלא כל מה שתצוה אלינו לעשות נעשה והדר נשמע איך לעשות, ממילא מובן ג"כ שענין הקבלה דנעשה הוא קבלה בכלל, שהרי אינם יודעי' עדיין מה לעשות שזהו שאמרו אח"כ נשמע היינו שנשמע הדבר בפרטיות מה שצריך לעשות מובן כי קודם ששמעו הציוי מה לעשות א"י כלל מה לעשות, ומהו שאמרו נעשה היינו הביטול בכלל לאוא"ס בעל הרצון מקור כל הרצונות פרטי' דציויי המצות אמרו לו נעשה כל מה שתצוה ותגזור עלינו, ונמצא כי ביטול זה דנעשה מאחר שאינו ברצון פרטי' הי' ביטול שלמעלה מהגבלת כלי פרטי' כ"א ביטול כללי שלמעלה מהכללי' והחושני' פרטי' וה"ה כמו הביטול שלמעלה מהשכל המושג שהרי עדיין לא ידעו בשכלם כלל וכלל מהו הציויים פרטי' אשר יצוה אותם כ"א הגיעו בביטול זה למעלה משכל המושג, ומה גם כי ענין ביטול כזה שא"י עדיין ע"פ שכל מה יצוה הרי זהו למעלה מן השכל כי השכל אינו מחייב עדיין לעשיות הדבר ההוא, ונמצא כי הביטול לעשות הוא למעלה משכל המושג עדיין, רק ש"ל שמשיג ע"פ שכל שצריך לבטל רצונו מפני רצון העליון וכ"ש לפני בעל הרצון, רק מ"מ הי' רק הגורם לבוא לבחי' ביטול רצון זה, אבל מיד כשמגיע לעצם ביטולו אז הוא למעלה מן השכל לגמרי ואין השכל פועל בו אז, וגם אינו מושג אז כלל ע"פ שכל כו'. והנה ביטול זה שלמעלה מן השכל כוחו גדול מאד שע"ז מקשר שכל עם בחי' אוא"ס שלמעלה מן השכל, שהרי האדם שהוא בר שכל בעצם בא והולך ע"פ השכל עד שמגיע למעלה מהשכל כו' ונמצא כי מתקשר שכל עם למעלה מהשכל, וממילא נמשך מבחי' אוא"ס שלמעלה מהשכל והרצון לבוא לבחי' רצון. וז"ע עושין רצונו ש"מ פי' שעושי' לו רצון, היינו שמלמעלה מהרצון הוא בחי' אוא"ס ב"ה בעהר"צ יומשך להיות רצון פרטי' דתומ"צ, שבאמת אוא"ס ב"ה הוא למעלה מהרצון ואינו תופס מקום אצלו כלל כל הרצון דתומ"צ כמ"ש אם חטאת כו' ורבו כו' אם צדקת כו' וכחשיכה כאורה בשני כפין שגם האור שוה לחשך אלא שע"י ביטול דנעשה לאוא"ס בעהר"צ המשיכו הרצון דפרטיות המצות, והגם כי אין זה בדרך העלאת מ"ן מ"מ ה"ה בדרך כלי לקבל ושיומשך מאוא"ס בעהר"צ להיות רצון פרטי' שז"ע ערש"מ כו', ולכן בזמן שישראל עושין רצונו ש"מ שהוא בחי' פ' ראשונה דק"ש מס"נ למס"נ באחד ובכל מאדך בלי גבול ע"י עושין רצונו ש"מ פי'

כוה, ורק שהשכל מסכים שצ"ל ביטול כזה, אבל א"א שיהי' מצד השכל כ"א צ"ל בזה ביטול השכל לגמרי כאילו אינו כו'. [עיי"ש בארוכה הדוגמא ע"ז מענין המס"נ על קידוש ה'].

וכחשיכה כאורה בשני כפין: ראה לקו"ת צו יב, א. סה"מ תרל"ב ח"א ע' קכה. תרל"ה ח"ב ע' שעו. ועוד.

רק ש"ל שמשגי ע"פ שכל שצריך לבטל רצונו: בד"ה זה תרס"ב מוסיף: וי"ל שז"ע הבחירה מה שהאדם הוא בעל בחירה, ד"ל שגם בביטול כזה יש ענין הבחירה והוא מה שהשכל מסכים שצריך להתבטל כו'.

כשמגיע לעצם ביטולו . . . ואין השכל פועל בו אז: בד"ה זה תרס"ב מוסיף: שאם הי' אז פעולת השכל לא הי' הביטול שאין בחוש השכל ביטול

להיות שישראל ממשיכי' אוא"ס בתורה שזהו עיקר ענין עשיית התורה שהוא ע"י לימוד התורה לשמה לשם התורה עצמה היינו בכדי שיומשך אוא"ס ב"ה בתורה כו' וע"ד שנק' התורה ע"ש משה כמ"ש זכרו תורת משה עבדי שנק' ע"ש משה לפי שמסר נפשו עלי', וכמו"כ ע"י קיום התורה והמצות לשמה לשם התורה ע"י נק' התורה ע"ש העושה והמקיים אותה. וזהו מ"ש כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה, שבתחלה היא תורת הוי' אמנם ע"י עסקו בתורה לשמה לשם התורה עצמה ע"י ממשיכי' אוא"ס ב"ה בתורה שאז נק' התורה תורתו שהיא התורה שלו, להיות כי ע"י הלימוד לשמה ממשיכי' בתורה אוא"ס ב"ה שלמעלה מהתורה, וע"י נעשה עילוי בתורה יותר גבוה מכמו שהי' תחלה שנתעלית ע"י בעילוי אחר, והרי העילוי נעשה ע"י הלימוד שלכן נק' תורתו כו'. וזהו שהארון שבו ה' הלוחות מקור כל התורה נא' בו ועשו להיות כי ישראל ע"י עבודתם בתומ"צ עושי' את התורה להעלותה בעילוי אחר, ובהיפך ע"י העדר עשיית המצות או כשעושה אותם בדרך מצות אנשי' מלומדה בקרירות כמו שאינו נוגע לו כלל, אז ע"י נאמר ועשית שמשה הוא העושה הארון שבו הלוחות מקור כל התורה וכמו שנק' התורה ע"ש משה כמ"ש זכרו תורת משה עבדי. וענין שאמר כאן משה עבדי י"ל שע"י מה נק' תורת משה ע"י שהי' בבחי' עבד, שעשה רצונו ית' כעבד לאדונו בלי שום תשלום גמול ובלו טעם ודעת כ"א בבחי' ביטול למעלה משכל המושג וע"י נק' התורה על שמו כו'.

אמנם עדיין צ"ל למה תלו רז"ל ענין קריאת עשיית הארון אם על שם בני' או ע"ש משה כמה שעושי' רצונו של מקום מהו ענין עושי' רצושה' לקריאת שם עשיית הארון. אך הענין יובן בענין ההפרש בין פ' ראשונה דק"ש לפ' שני' שארז"ל שפ' ראשונה הוא בחי' ערש"מ ופ' שני' נק' אין ערש"מ, שלכא' יפלא הלא בפ' שני' נא' והי' אם שמוע תשמעו אל מצותי ואיך יקרא השומע אל מצותי בשם אין ערש"מ. אך הענין הוא שפ' ראשונה נא' בכל מאדך, ובפ' שני' לא נא' בה בכל מאדך, וענין בכל מאדך ידוע שהוא בחי' ביטול הרצון שלמעלה משכל המושג שע"י רומז ל' מאד שהוא בלי גבול, פי' למעלה מהגבלת הכלי אשר תוכל שאת כ"א לצאת מכלי הגבלתו לגמרי, שזה"ע מארז"ל למה קדמה שמע לוא"ש כדי

לשמה לשם התורה . . . שיומשך אוא"ס ב"ה בתורה: ראה בכ"ז תו"א תצוה פנ, ד. לקו"ת בשלח א, סע"ב. ויקרא ה, רע"א. שלח מז, רע"ג. מטות פו, ב. נצבים מז, ד. האזינו עג, סע"ד. עו, א. שה"ש יז, א. לב, ד. לעיל ד"ה אז ישיר. ובכ"מ.

כי אם בתורת ה' . . . ובתורתו: ראה גם לעיל ד"ה אז ישיר. וש"נ.

תרעט. תקס"ט ע' קלה. אמ"ב שער הק"ש עב, סע"ג. שערי תשובה ח"ב נא, ב. סא, סע"ג ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תתכה. הנחות תקע"ז ע' רפו. אוה"ת עקב ע' תפא. תצב. נ"ך (כרך ב) ס"ע תתנג. סה"מ תרכ"ט ע' קצו ואילך. המשך מים רבים תרל"ו ע' קלו ואילך. ובארוכה המשך תרס"ו ע' כט-לו. נה-נו. לקו"ש ח"ב ע' 98 ואילך. וש"נ.

למה קדמה שמע כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה . . . כענין הקדמת נעשה לנשמע: בהבא לקמן ראה סה"מ תרכ"ט ע' רב. [ובהנסמן שם בתחילת המאמר]. רמז. רנ"ג-ד. ערה. ובכ"מ.

שיעורא דילי' לפום מאי דמשער בלבי', שבזה ובהתבוננות זו הוא בחי' ביטול כל הנבראי' מלאכי' ונשמות כל חד לפי ערך השגתו בחי' ההארה המחי' ומהוה כל העולמות וממילא מושג בביטולם איך שנתהוו מאין שהוא בחי' הארה בעלמא, וזהו ענין שעורה שהוא שיעור ה', פי' כי כל האותיות דע"מ הם נלקחי' בשרשן מן אות ה' שהוא מקור כולם, שזהו ענין בה' בראם כללות כולם, וכל נברא יש לו אות פרטי המחי' אותו אם מהאותיות דע"מ או מחילופיהן ותמורותיהן כנודע ממ"ש בפירד"ס ועה"מ בענין רל"א שערי' המתגלגלי' פנים ואחור וכמ"ש בס"ב ח"ב. ונמצא כי פי' שעורה שיעור ה' יתפרש לשני פי' הא' הוא השיעור מן הה"א שהוא המקור להתהוות הנברא, וזהו שיעור ה', הב' כל א' לפי ערך חלקו אשר יגיע לו מן הה"א לפי ערך זה הוא ההתבוננות שלו בבחי' ביטול העולמות לאלקות המהוה אותם, וזה הי' עבודה ראשונה בצאת בני' ממצרי', שבעת היותם במצרי' היו מושקעי' במ"ט שע"ט, ובצאתם ממצרי', הנה ענין יציאתם מתוך ההסגר הוא המיצר דמצרים מיצר מי שבחי' ההתבוננות דבחי' מי היינו מי ברא אלה היתה במיצר מאד, ויציאתם מן המיצר הוא שהרגישו בנפשם ענין ההתבוננות איך שמי ברא בחי' אלה כו' שז"ע בחי' יצ"מ לצאת מן המיצר ולהתבונן בבחי' מי ברא אלה הוא בחי' ההתבוננות בבחי' שעורה שיעור ה' הנ"ל כו', ולכן חגה"פ הוא בחדש האביב ואם אין השעורה אביב מעברין את השנה, והיינו כי זה עבודה ראשונה אשר עבדו את אלקינו ית' שזהו בחי' השיעור שכל א' משער בליבי' לפ"ע עבודתו, וזהו בחי' התבואה דתבואתה תבואת ה' היינו בחי' השעורה שיעור ה' כו'.

ושבועות הוא בחי' תבואת וא"ו הוא בחי' אילנא דחייא בחי' כי האדם עץ השדה זאת התורה אדם הוא התורה שנק' אדם, רמ"ח פקודין הם רמ"ח

וחו ענין שעורה . . . שיעור ה': ראה בארוכה לקו"ת במדבר י, ב. יא, א. שם, ב.

שעורה . . . שיעור ה' פי' כי כל האותיות . . . נלקחי' בשרשן מן אות ה': ראה ד"ה זה פ"ת: ענין שעורה שיעור ה' הוא שאות ה' הגם שההבל שבו הוא במיעוט יותר, מ"מ צ"ל משוער בבחי' צמצום הן בבחי' צמצום כללי והן בבחי' צמצום פרטי, דצמצום הכללי הוא שנתעלם בחי' הפנימיות ונמשך רק בחי' חיצוניות ההבל, ואח"כ הוא הצמצום דה' גבורות מנצפ"ך שהן מחלקים את חיצוניות ההבל בהברות מתחלקות בביטוי הכ"ב אותיות שמהן נעשה ריבוי צירופים וחילופים ותמורות.

וכמ"ש בס"ב ח"ב: שעהיה"א פ"א (עו, א). פי' שעורה שיעור ה' יתפרש לשני פי': ראה עד"ז (ב' פירושים ב, נודע בשערים: ל' שיעור וגבול, ול' השערה) בסה"מ תרכ"ט שם ס"ע שיט"כ. וראה ד"ה זה תרס"ב: [פי' הא'] שיעור ה' היינו השיעור והמדה שנמשך מבחי' ה"א בכל אות ואת

להוות ולהחיות את הנבראים, וגם פי' שיעור ה"א הוא כל חד וחד לפום מאי דמשער בלבו הוא ערך ההשגה וההתבוננות בבחי' הה"א שהוא הארה מקור הנבראים שלפ"ע זה הוא ביטולו כו', והא כהא תליא, דלפ"ע השיעור והמדה מבחי' ה"א שמגיע לחלקו להוות ולהחיות מציאותו לפי אופן זה הוא השגתו וביטולו כו' [ועיי"ש מ"ש עוד בזה]. המיצר דמצרים מיצר מי . . . מי ברא אלה: ראה בארוכה סה"מ תרכ"ז ע' שסו ואילך. [ובהנסמן שם בתחילת המאמר]. וראה גם תו"א וראר נח, ב ואילך. יתרו עא, ד.

ואם אין השעורה אביב: ע"פ ל' הכתוב וראר ט, לא: כי השעורה אביב. וראה בארוכה אוה"ת משפטים שם ע' אקפ.

ושבועות הוא בחי' תבואת וא"ו: בהבא לקמן בפסוקא זו ראה בארוכה סה"מ תרל"ט שם ע' קלד. וע' רט"ו.

תבואת וא"ו . . . זאת התורה אדם . . . רמ"ח

איברין דמלכא בחי' אדם, והוא בחי' אות אמת כמ"ש ונתתם לי אות אמת ופי' בזהר דא אות וא"ו, אילנא דחייא כו', וזהו בחי' התבואה דתבואתה לפי הניקוד שהוא בחולם כאילו הי' כתו' בוא"ו, וישראל הם ראשית התבואה שהם ראשית דתבואת ה' ותבואת וא"ו.

והנה מזה משמע דישאל הם גבוה יותר מבחי' תומ"צ שהרי הם הנק' ראשית לבחי' התבואה דתומ"צ, וכן ארוז"ל ע"פ תורה ציוה לנו משה מורשה א"ת מורשה אלא מאורסה שהתורה היא בחי' כלה ארוסה לנש"י שנק' בשם חתן, ופעם אמרו בזהר ישראל מתקשראין באורייתא ואורייתא בקובה, שמשמע שע"י התורה מתקשראין נש"י לאלקות. אך הענין הוא דהנה נש"י כמו שנתלכשו בגוף ונהי"ב הנה בכדי שיתחברו נש"י לאלקות זהו ע"י התורה, וזהו ישראל מתקשראין באורייתא ע"י התורה דהנה תלת קשרין שמתקשרין דא עם דא ישראל מתקשראין באורייתא ואורייתא בקובה וכולהו דרגין על דרגין סתי' וגלי' והיינו שע"י הסתים דתורה מתקשר סתי' שבנש"י לסתים דקובה, וע"י הגלי' דתורה מתקשר גלי' שבישראל לבחי' גלי' דקובה, או י"ל שע"י גלי' דתורה מתקשר סתים שבתורה לבחי' גלי' דקובה, ונמצא כי סתים וגלי' שבתורה הם הממוצע' בין קובה לישאל שע"י מתקשרין נש"י לאלקות. אמנם הנה כ"ז הוא מדרגת ישראל בחי' הנשמה המלוכשת בגוף, אבל מצד בחי' שורש ומקור הנשמה הנה נש"י נק' חתן והתורה נק' כלה להיות ישראל ממשיכי' בחי' שורש ומקור התורה בתורה, ועד"מ תורה שלומדי' בג"ע דהיתכן לומר שלומדי' שם הלכה שני' אוחזין בטלית או המחליף פרה בחמור כמו שהוא למטה, שאין שייך שם כלל ענין הטלית ופרה

תלת קשרין שמתקשרין דא עם דא: ראה לעיל ד"ה או ישר. וש"נ.
שע"י הסתים דתורה מתקשר סתים שבנש"י . .
או י"ל שע"י גלי' דתורה: אודות ב' פירושים אלו ראה גם סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תמג. המשך תרס"ו ע' שפה"ו. תער"ב ח"ב ע' תשמ"ו. ד"ה זה היום (ד"ט כסלו) תשד"מ. ועוד. - פי' הב' הובא כאן בקיצור, וראה לעיל ד"ה או ישר: או י"ל שבחי' סתים שבנש"י מתחבר עם בחי' גליא דתורה, וע"י בחי' סתים דתורה מתחבר לבחי' גליא דקובה, ונמצא כי סתים וגליא דתורה הם הממוצעים בין סתים דנש"י לבחי' גליא דקובה.
תורה שלומדי' בג"ע . . שלומדי' שם רוחניות שבהלכה: ראה לקו"ת תור"ע כב, ד. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תנא ואילך. תרל"ח ע' קסא ואילך. וש"נ. תרע"ח (הוצאת תשד"מ) ע' תטז. המשך תער"ב ח"א ע' סכה"ט. תרפ"ו ע' קפז"ח. תרפ"ט ע' 157 ואילך. תשי"א ע' 38 ואילך. תשי"ז ע' 112. תשט"ז ע' 511 ואילך. ס"ע 524 אילך.

פקודין הם רמ"ח איברין דמלכא: ראה ד"ה זה פ"ת: וזהו"ע זאת התורה אדם דרמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא כו', וכמו עד"מ בגוף הרי בחיות הנפש מאיר גילוי אור הנפש יותר ומיוחד יותר מבדיבור, שבדיבור אור הנפש מצומצם שם והדיבור נעשה נפרד מהאדם, משאי"כ הגוף מיוחד כו', כמ"כ הוא בתורה שמאיר בה גילוי אוא"ס כו'.
והנה מזה משמע דישאל הם גבוה יותר: בהבא לקמן (עד פיסקא: ועפ"ז יובן מה שנש"י) ראה ד"ה יונתי בחגיו וביאוריו בלקו"ת שה"ש טז, ד ואילך. ית, ב. יט, ב ואילך. [הובא בד"ה ועשו ארון באוה"ת תרומה שם]. לעיל ד"ה או ישר. וש"נ. לקמן ד"ה שמח תשמח.
שהתורה . . כלה ארוסה לנש"י . . חתן: ראה גם תוי"א שמות שם נד, א. תצוה פב, ד [הובא בד"ה ועשית ארון באוה"ת תרומה שם]. סה"מ תרל"ד ע' מ. תרל"ה ח"ב ס"ע תמו. תרל"ח ע' קנה. וש"נ. ובכ"מ.

וחמור, אלא שלומדי' שם רוחניות שבהלכה, ונש"י הם הממשיכי' בחי' הרוחניות שבתורה שתתלכש בגשמיות ההלכה. או י"ל ע"ד דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה שהוא בחי' המשכת אוא"ס ב"ה בתורה שלמעלה, שמצד בחי' זו נש"י נק' חתן ע"ש ההשפעה והתורה נק' כלה ע"ש קבלתה מנש"י. ועפ"ז יובן מה שנש"י נק' ראשית תבואתה שמצד בחי' זו שנש"י ממשיכי' המשכת אוא"ס ב"ה בתורה, ושע"י מתעלי' נש"י לאשתאבא בגופא דמלכא שהוא העלי' מבחי' פנימיות הכלי' שורש ומקור נש"י לבחי' האורות, שזהו כל ענין ירידת הנשמה בגוף כמ"ש מזה במ"א, ונמצא שהם ראשית מבחי' התבואה שהרי הם נוטלי' חלק בראש שהרי מתעלי' לבחי' האורות כו'. וזהו שארוז"ל ע"פ וכל בניך למודי הוי' ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך וכמאמר ת"ח שעוסקי' בבנינו של עולם, ולכאו' יפלא הלא העולם בנוי ומשוכלל ומה"ע שעוסקי' בבנינו של עולם, אך הענין הוא דהנה כתי' עשרה עשרה כף בשקל הקדש ופי' רז"ל שעשה"ד מכוונים כנגד עשרה מאמרות, וע"י עשה"ד נמשך קיום ע"מ, וכמארוז"ל תנאי התנה הקב"ה עם מע"ב אם יקיימו ישראל תורתיו מוטב וא"ל יחזיר את העולם לתהו, וכמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמי' וארץ לא שמת, וכת' אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי' בראתי, שכל ענין בריאת שמי' וארץ הוא בשביל האדם שמעלתו הוא מה שמקיים תומ"צ שלכן בראתי בגימ' תרי"ג היינו בחי' תרי"ג מצות אשר נצטוינו, וע"י קיום התומ"צ ע"י ממשיכי' קיום העולם, ושיומשך לע"ל גילוי אלקות למטה כמו למעלה שמצד זה נק' ת"ח בונים שעוסקי' בבנינו של עולם לבנות העולם ולתקנו באופן היותר נאות ומתוקן שלכן הגם שכבר נבה"ע אמנם הנה נודע מארוז"ל העולם על מילואו נברא רק ע"י חטא עה"ד חסרו ו' דברים, ולתקן העולם להמשיך החסרון ועוד יתרון ותוס' בעולם זהו ע"י עסק התומ"צ, וגם ע"י נמשך תוס' וריבוי אור בתורה וכנ"ל בענין דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה כו'.

והנה ע"י קיום התומ"צ באופן זה שע"י התורה ועבודה יתחבר ויומשך אוא"ס בתורה, אז נק' הארון שבו הי' לוחות העדות מקור כל התורה על שם ישראל שזהו מ"ש ועשו ארון עצי שיטים שישאל הם העושי' הארון שבו התורה

בראש, והיינו דלכד זאת שהן בבחי' ראשית לגבי התורה שמשפיעים וממשיכים בתורה, נק' ראשית ג"כ לפי שנוטלים חלק בראש שמתעלים בהאור והן הממשיכים כו'.
וזהו שארוז"ל ע"פ וכל בניך למודי הוי': בהבא לקמן ראה גם לקו"ת שה"ש שם ז, א. ית, ב [ד"ה יונתי בחגיו הג"ל].
עשרה עשרה הכף . . שעשה"ד מכוונים כנגד עשרה מאמרות: ראה בארוכה לקו"ת חוקת נז, סע"ג"ד. אוה"ת יתרו ע' תתעג. שם (כרך ז) ע' ב'תרפד. שם (כרך ח) ס"ע ב'תתקפד"ה. לקו"ש ח"א ע' 148. ועוד.

ע"ד דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה: ראה גם תוי"א תולדות ית, ג. לקו"ת שלח מו, ג. נא, א. ובכ"מ.
לאשתאבא בגופא דמלכא . . מבחי' פנימיות הכלי' . . לבחי' האורות . . כמ"ש מזה במ"א: תוי"א יתרו ע"א, א. [ד"ה זכור את יום השבת. - הובא בד"ה ועשו ארון באוה"ת תרומה שם]. סה"מ תר"ם ח"ב ע' תקב ואילך. תקנז. תשכג ואילך. תתסא ואילך.
ראשית מבחי' התבואה . . נוטלי' חלק בראש . . מתעלים לבחי' האורות: נת' בד"ה זה תרס"ב: ועש"ז נק' ג"כ ראשית תבואתה ע"ש שנוטלים חלק